Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gemeente Hollands Kroon
NR.
28 DEC 2018
Afd.
Team
Kopie

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

Gemeente HOLLANDS KROON
Burgemeester J.R.A. Nawijn
Postbus 8
1760 AA ANNA PAULOWNA

DGBRW/BFR
Interbestuurlijke Relaties

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Contactpersoon
drs. H. Tanja

T 0652809254
hans.tanja@minbzk.nl

Kenmerk
2018-0000915900

Datum 21 DEC 2018
Betreft Uitvoering programma Berging vliegtuigwrakken

Geachte heer Nawijn,

Gedurende de Tweede Wereldoorlog gingen ruim 5500 vliegtuigen in Nederland verloren. Van een groot deel hiervan liggen nog restanten in de Nederlandse bodem. In een aantal van deze vliegtuigwrakken zijn waarschijnlijk nog stoffelijke resten van bemanningsleden aanwezig. De Studiegroep Luchtoorlog 1939 – 1945 doet onder andere uitgebreid onderzoek naar deze vliegtuigcrashes in de Tweede Wereldoorlog. Recent onderzoek toont aan dat het aantal locaties waar met enige mate van zekerheid stoffelijke resten van vermiste bemanningsleden kunnen worden aangetroffen beperkt is.

Nationaal programma berging vliegtuigwrakken
Naar aanleiding van een breed gesteunde motie in de Tweede Kamer heb ik besloten tot het instellen van een nationaal programma berging vliegtuigwrakken met nog vermiste vliegers uit de Tweede Wereldoorlog[1] (hierna: programma). Het programma richt zich op de daadwerkelijke berging van vliegtuigwrakken en mogelijk de stoffelijke resten van vermiste bemanningsleden. Via dit programma wil ik samen met gemeenten uitvoering geven aan 30 tot 50 kansrijk geachte bergingen van vliegtuigwrakken in de Nederlandse bodem. In de eerste plaats om recht te doen aan de wens van nabestaanden van omgekomen bemanningsleden. Daarnaast is het een betekenisvol gebaar met het oog op de viering van 75 jaar bevrijding in 2020.

1 Tweede kamer, motie Van der Graaf (Kamerstuk 32156-94) en brief minister aan de Tweede Kamer, 2018-0000820816

Kansrijke locatie

Binnen het programma zijn door mij voor de periode 2019 en 2020 zes kansrijke locaties vastgesteld. Hiervan wordt de kans reëel geacht dat bij een berging stoffelijke resten kunnen worden gevonden. Eén daarvan bevindt zich binnen uw gemeentegrenzen.

In uw gemeente stortte in de nacht van 22 op 23 juni 1941 een Wellington bommenwerper met een zeskoppige Tsjechische bemanning neer. Het toestel werd neergeschoten door een Duitse nachtjager. De burgemeester van Nieuwe Niedorp rapporteerde dat het terechtkwam in de Kostverloren Polder, 100 meter ten westen van het kanaal Oudkarspel-Kolhorn. Eén lid van de bemanning werd gevangengenomen. Van de overige vijf bemanningsleden was geen spoor te vinden en aangenomen werd dat zij om het leven waren gekomen in het brandende vliegtuig dat zich enkele meters diep in de grond had geboord. De uitstekende delen werden boven de grond verwijderd en het terrein werd geëgaliseerd. Op de plaats waar de gesneuvelde bemanning met de resten van het vliegtuig rustte werd een gedenkteken opgericht. Na de oorlog blijken geen bergingspogingen te zijn ondernomen. Enkele jaren geleden werd in Tsjechië het idee geopperd om het toestel te bergen, maar dit initiatief is kennelijk in de internationale ambtelijke wereld gestrand.

Ontzorgen

Bij de berging van dit vliegtuigwrak wil ik u ondersteunen.
Binnen het programma bestaat de mogelijkheid van een aanvulling tot 100% van de bijdrage uit de zogenaamde bommenregeling in het gemeentefonds[2].
Uiteraard zijn daaraan voorwaarden verbonden inzake doelmatigheid en rechtmatigheid. Deze voorwaarden worden vooraf met u afgestemd.

Van uw gemeente worden ook activiteiten verwacht. U kunt hierbij denken aan het leggen van contacten met de grondeigenaar waar het vliegtuig zich bevindt. Verder zal er een besluit tot berging en het verzoek tot bijdrage uit de bommenregeling aan de Raad moeten worden voorgelegd. Hierbij kan ik u ondersteunen met tekstuele voorbeelden voor deze besluiten. Desgewenst kan ik u in contact brengen met gemeenten waar eerder een berging heeft plaatsgevonden. Eveneens staan voor deze berging de benodigde diensten van het ministerie van Defensie ter beschikking.

De circulaire vliegtuigberging[3] geeft gemeenten richtlijnen over hoe met een berging van een vliegtuigwrak moet worden omgegaan. In de praktijk is het aanstellen van een projectleider die vanuit de gemeente in samenspraak met de Stafofficier Vliegtuigberging de berging voorbereidt en uitvoert essentieel gebleken.

2 bommenregeling in het gemeentefonds in de kosten van het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog.

3 https://wetten.overheid.nl/BWBR0038631/2016-10-19

Binnenkort wordt er door een vertegenwoordiger van de werkgroep voor dit programma contact met u opgenomen om in een persoonlijk gesprek een toelichting op de vorm van de benodigde ondersteuning te geven. Vragen die bij u leven kunnen dan ook worden besproken. U kunt dan ook aangeven waar u mogelijk aanvullend hulp van het Rijk nodig heeft.

Ten slotte
Nadrukkelijk wil ik erop wijzen dat dit programma is ingesteld op verzoek van een brede vertegenwoordiging uit de Tweede Kamer en door mij van harte wordt gesteund. Het uiteindelijke besluit om tot berging over te gaan is echter aan u en uw gemeenteraad. Ik hoop dan ook dat u hier positief tegenover staat en wilt meewerken aan de berging van de jachtbommenwerper in uw gemeente.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

drs. K.H. Ollongren